

UK Health
Security
Agency

NHS

Ekziston një vaksinë që të ndihmon të mbrohesh nga dhimbja e

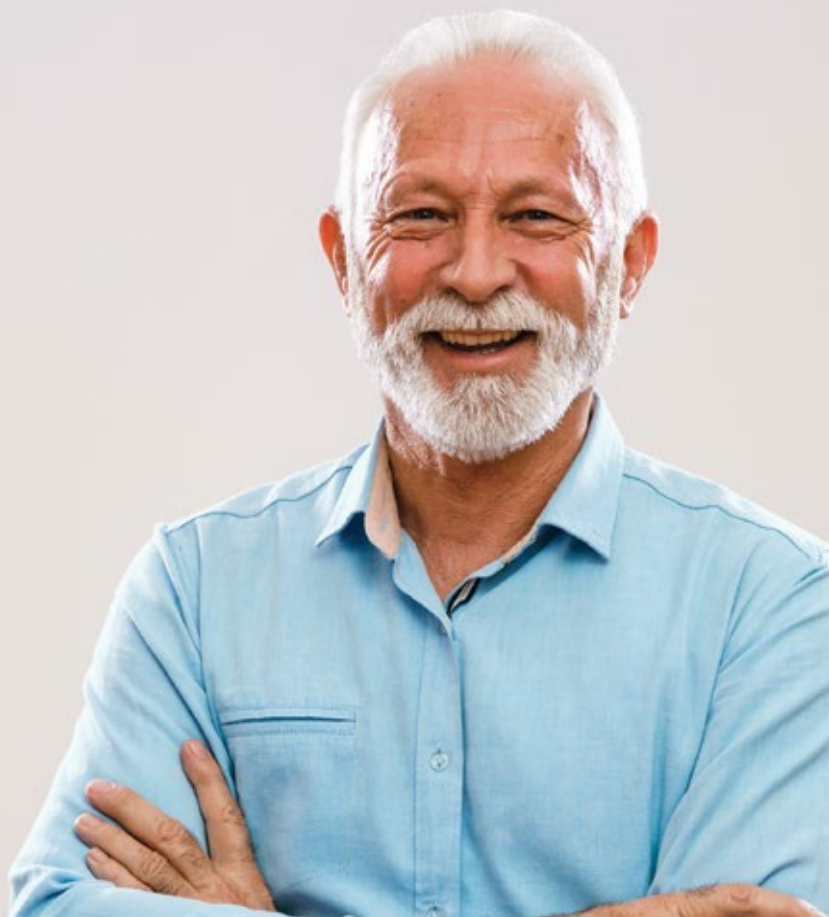
herpesit zoster

NHS (Shërbimi Shëndetësor Kombëtar) ofron një vaksinë që ul rrezikun e zhvillimit të herpesit zoster.

Kjo fletëpalosje përshkruan programin kombëtar të herpesit zoster, përfitimet e vaksinës dhe kush është i përshtatshëm.

Ekzistojnë 2 vaksina kundër herpesit zoster, Zostavax dhe Shingrix. Klinika e mjekut tuaj të përgjithshëm ose farmacia e lagjes do t'ju këshillojë se cila është vakina e duhur për ju.

Ndryshe nga shumica e infeksioneve të tjera, ju nuk e kapni herpesin zoster nga dikush tjetër. Shumica prej nesh e kanë pasur linë e dheneve kur kemi qenë të vegjël megjithëse disa prej nesh nuk e dimë të nëse e kemi pasur atë apo jo.

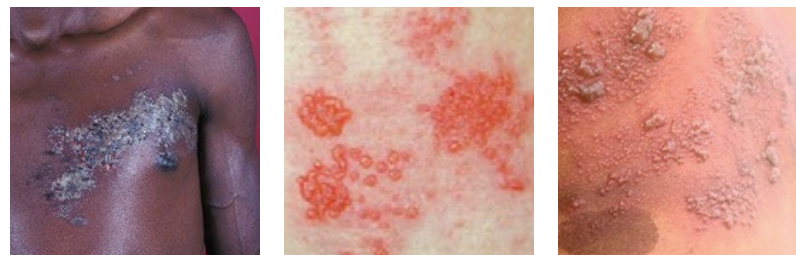
Pas lisë së dheneve, virusi mbetet i fjetur duke jetuar në nerva. Për pjesën më të madhe të jetës suaj nuk do të jeni të vetëdijshëm për këtë, por herë pas here virusi mund të kthehet dhe të përhapet në lëkurë duke shkaktuar një sëmundje të quajtur herpes zoster.

Herpesi zoster mund të jetë shumë i dhimbshëm dhe ka tendencë të prekë njerëzit më shpesh kur rriten. Kjo mund të ndodhë sepse sistemi juaj imunitar dobësohet nga rritja e moshës, nga stresi ose nga një sërë kushtesh dhe trajtimeve mjekësore. Për disa, dhimbja e shkaktuar nga herpes zoster mund të zgjasë për shumë vite. Herpes zoster mund të ndikojë vërtet në jetën tuaj, duke ju penguar të bëni të gjitha gjërat që zakonisht ju pëlqejnë.

Çfarë e shkakton herpesin zoster?

Herpes zoster (i njohur edhe si virusi varicella zoster) shkaktohet nga virusi i fjetur i lisë së dheneve që përhapet në një zonë të lëkurës që shërbehet nga një prej nervave. Rezulton në grupe fluskash jashtëzakonisht të dhimbshme dhe kruajtëse, të mbushura me lëngje. Këto fluska mund të shpërthejnë dhe të kthehen në plagë që përfundimisht bëhen kore dhe shërohen. Këto fluska zakonisht prekin një zonë në njërin anë të trupit, më së shpeshti gjoksin, por ndonjëherë edhe kokën, fytyrën dhe syrin.

Si paraqitet herpes zoster?

Sa zgjat dhe sa serioz mund të jetë?

Shenjat e para të herpesit zoster mund të jenë duke u ndjerë përgjithësisht jo mirë me ndjesi shpimi gjilpërash ose djegieje në një zonë të lëkurës në njërin anë të trupit. Një skuqje e dhimbshme me filluska të mbushura me lëng zakonisht shfaqet disa ditë pas simptomave fillestare.

Herpesi zoster në trup mund të shkaktojë dhimbje të forta. Nëse herpesi zoster zhvillohet në sy dhe qepallë, mund të çojë në ulje të shikimit apo edhe verbim të përhershëm në atë sy.

Sa i zakonshëm është herpesi zoster?

Rreth 1 në 5 persona që kanë pasur linë e dheneve e zhvillojnë herpesin zoster. Kjo do të thotë se çdo vit në Angli dhe Uells, dhjetëra mijëra njerëz kanë herpes zoster. Edhe pse herpesi zoster mund të shfaqet në çdo moshë, rreziku, ashpërsia dhe komplikimet e herpesit rriten me moshën.

Neuralgjia post-herpetike (PHN)

Çdo vit, rreth 14,000 njerëz vazhdojnë të zhvillojnë neuralgji post-herpetike (PHN) pas herpesit zoster dhe mbi 1,400 shtrohen në spital për shkak të PHN-së.

Shumica e njerëzve shërohen plotësisht pas disa javësh, por për disa, dhimbja vazhdon për disa muaj apo edhe vite - kjo quhet neuralgji pas-herpetike (PHN). Kjo është një gjendje veçanërisht e pakëndshme me djegie të fortë, dhimbje nervore pulsuese ose therëse.

Sa më i madh të jeni, aq më shumë ka të ngjarë të keni dhimbje afatgjatë. Vaksina e herpesit zoster ul rrezikun e prekjes nga herpes dhe PHN-ja.

A mund të përhapet herpesi zoster?

Herpesi zoster nuk përhapet aq lehtë sa lia e dheneve, por lëngu në filluska përmban virusin e lisë së dheneve. Pra, infeksioni mund të kapë dikë që nuk ka imunitet ndaj lisë së dheneve nëse ata janë në kontakt me këtë lëng.

Nëse keni një skuqje të herpesit zoster, duhet ta mbulonit skuqjen me roba të gjera për të ulur rrezikun e përhapjes së lisë së dheneve. Gratë shtatzëna që nuk e kanë kaluar linë e dheneve, personat me sistem imunitar të dobësuar dhe foshnjat e porsalindura duhet të shmangin kontaktin e drejtpërdrejtë me skuqjen.

Kush do ta bëjë vaksinën?

Nga 1 shtatori 2023, programi i vaksinave u ofrohet si më poshtë:

1

personave të shëndetshëm nga 70 deri në 79 vjeç, të cilët ende nuk janë vaksinuar

2

personave nga 50 vjeç me një sistem imunitar shumë të dobët

3

personat e shëndetshëm të moshës 60 deri në 70 vjeç do të kenë të drejtë për vaksinë gjatë 5 viteve të ardhshme, kur të mbushin moshën 65 ose 70 vjeç

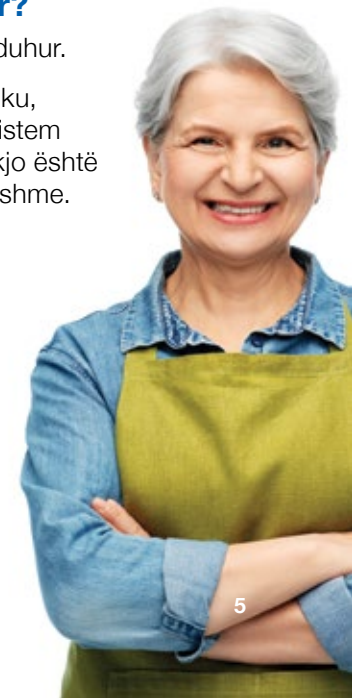
Ju do të mbeten të kualifikuar për vaksinën e herpesit zoster deri kur të jeni 80-të (përveç nëse keni një sistem imunitar të dobësuar*), Por sa më shpejt ta bëni vaksinën aq më herët do të jeni të mbrojtur. Detajet se kush mund ta marrë vaksinën në pesë vitet e para të programit janë paraqitur në grafik.

Po në lidhje me njerëzit që janë nën moshën e pranueshme për vaksinën e herpesit zoster?

Të rinjve do t'u ofrohet vaksina kur të arrijnë moshën e duhur.

Herpesi zoster mund të shfaqet në çdo moshë, por rreziku, ashpërsia dhe komplikimet rriten me moshën. Ata me sistem imunitar shumë të dobët janë në rrezik më të lartë dhe kjo është arsyeja pse vaksina rekomandohet në moshë më të hershme.

*Personat me një sistem imunitar shumë të dobët kualifikohen për vaksinën.

Nëse bëni vaksinën kundër herpesit zoster do t'ju jepet një kartë regjistrimi me emrin tuaj dhe datën e takimit të ardhshëm nëse keni nevojë për një dozë të dytë. Ju lutemi mbajeni në një vend të sigurt.

A do të ketë ndonjë efekt anësor?

Efektet anësore nga vaksinat Zostavax dhe Shingrix zakonisht janë mjaft të lehta dhe nuk zgjasin shumë. Efektet anësore më të zakonshme (që ndodhin në të paktën 1 në çdo 10 persona): janë dhimbje dhe skuqje në vendin e injektimit, dhimbje të përgjithshme të muskujve dhe dhimbje koke.

Ju mund të ndiheni të lodhur dhe të keni temperaturë pas vaksinës Shingrix. Ju mund të pushoni dhe të merrni dozën normale të paracetamolit (ndiqni këshillat në paketim) për t'ju ndihmuar të ndiheni më mirë. Mos përdorni makineri dhe mos i jepni makinës nëse nuk ndiheni mirë.

Ju duhet të ndiheni më mirë pas disa ditësh, por nëse simptomat tuaja vazhdojnë për më gjatë, duhet t'i diskutoni këto me mjekun tuaj të përgjithshëm ose infermieren e klinikës.

Zostavax rrallë mund të shkaktojë efekte anësore serioze te personat me imuniteti shumë të dobët – këta njerëz duhet të bëjnë vaksinën Shingrix në vend të asaj tjetrës.

Ju mund të raportoni çdo efekt anësor duke përdorur skemën e kartonit të verdhë (Yellow Card) nga MHRA (yellowcard.mhra.gov.uk) – shikoni faqen e pasme të kësaj fletëpalosje për detaje.

Sa të sigurtat janë vaksinat, a janë përdorur ato në vende të tjera?

Ashtu si të gjitha vaksinat e licensuara, vaksinat e herpesit zoster janë testuar tërësisht dhe plotësojnë kërkesat strikte të sigurisë dhe licensimit në Mbretërinë e Bashkuar.

Të dyja vaksinat janë përdorur gjerësisht në Evropë dhe Amerikën e Veriut gjatë viteve të fundit.

Sa efektiv është vaksinimi?

Duke bërë vaksinimin, ju do të zvogëloni ndjeshëm mundësinë e zhvillimit të herpesit zoster.

Në 5 vitet e para të programit kombëtar pati 40,500 më pak konsultime të mjekut të përgjithshëm për sëmundjen e lidhur me herpesin zoster dhe 1,840 më pak shtrime në spital¹.

Nëse herpesi zoster vazhdon të zhvillohet tek ju, ka të ngjarë që simptomat të jenë më të buta dhe sëmundja më e shkurtër sesa nëse nuk do ta kishit bërë vaksinën. Të dyja vaksinat e herpesit zoster të përdorura në MB kanë treguar se ofrojnë mbrojtje të mirë.

Si dhe kur bëhet vakcina?

Ashtu si shumica e vaksinimeve, vakcina do të jepet si një injeksion në pjesën e sipërme të krahut tuaj. Ekzistojnë 2 vakcina të ndryshme në dispozicion dhe do t'ju ofrohet vakcina e duhur për ju.

Shingrix është një vaksinë jo e gjallë dhe do t'ju nevojiten 2 doza për t'ju dhënë mbrojtjen më të mirë afatgjatë.

Shumicës së personave doza e dytë e Shingrix do t'ju ofrohet rreth 6 muaj pas dozës së parë. Nëse keni një sistem imunitar shumë të dobët, doza juaj e dytë e Shingrix duhet të jepet më herët, të paktën 8 javë pas dozës së parë.

Klinika juaj e mjekut të përgjithshëm do t'ju njoftojë se kur të caktoni takimin për dozën e 2^{të}.

Zostavax është një vaksinë e gjallë dhe kërkohet vetëm një dozë e vetme për t'ju dhënë mbrojtje të mirë.

[1] Ndikimi i programit të vaksinimit ndaj herpes zoster në spitalet dhe klinikat e përgjithshme të konsultimit mbi herpes zoster në 5 vitet pas prezantimit të tij në Angli: një studim i bazuar në popullatë - PubMed (nih.gov)

Pse nuk mund ta bëj vaksinën tani?

Sipas programit aktual, të gjithë nga moshë 70 deri në 79 vjeç kanë të drejtë për vaksinën e herpesit zoster. Programi po zgjatet gradualisht, duke filluar me ata në rrezik më të lartë, siç rekomandohet nga Komiteti i Përbashkët i Vaksinimit dhe Imunizimit (JCVI). Gjatë 10 viteve të ardhshme, programi përfundimisht do të përfshijë të gjithë ata nga 60 vjeç.

Individët e moshës 50 vjeç ose më të mëdhenj me një sistem imunitar shumë të dobët janë tashmë të pranueshëm të bëjnë vaksinën Shingrix.

A duhet të bëj ndonjë gjë për të bërë vaksinimin?

Kur të kualifikoheni për vaksinën tuaj të herpesit, kirurgjia e mjekut tuaj të përgjithshëm do t'ju kontaktojë për të caktuar një takim. Megjithatë nëse jeni të shqetësuar në lidhje me herpesin zoster duhet të kontaktoni kirurgjinë e mjekut tuaj të përgjithshëm për këshilla.

A ka persona që nuk duhet të bëjnë vaksinimin?

Ekzistojnë 2 vakcina kundër herpesit, Zostavax dhe Shingrix. Zostavax përmban një version të dobësuar të virusit të gjallë të herpesit zoster.

Personat që kanë sistem imunitar shumë të dobët, për shembull për shkak të trajtimit të kancerit, nuk duhet ta bëjnë vaksinën e gjallë Zostavax dhe duhet t'u ofrohet vakcina jo e gjallë Vakcina kundër herpesit zoster të Shingrix. Mjeku juaj i përgjithshëm ose infermierja e klinikës do t'ju këshillojë nëse kjo është për ju.

Nëse keni pasur një reaksion të madh ndaj ndonjë prej substancave që hyjnë në vaksinë, nuk duhet ta bëni atë. Përsëri klinika e mjekut tuaj të përgjithshëm do t'ju këshillojë.

Vaksina e gjallë e herpesit zoster e ofruar për ata të moshës 70 vjeç e lart në MB përmban xhelatinë të derrit. Disa persona mund të mos e dëshirojnë këtë vaksinë, por ajo është vakcina e rekomanduar, përveç nëse nuk mund ta bëni atë sepse keni një sistem imunitar të dobët.

A mund të më japë vakcina herpesin zoster?

Vaksinat Shingrix nuk mund t'ju japë herpesin zoster. Shumë rrallë, Zostavax mund të shkaktojë një herpes zoster të lehtë si skuqje, normalisht rreth vendit të injektimit. Nëse keni një skuqje, mund të telefononi NHS-në në numrin 111 ose të telefononi klinikën e mjekut tuaj të përgjithshëm për këshilla.

Po sikur të humbas vaksinimin? A mund ta bëj më vonë?

Për shumicën e njerëzve, vakcina kundër herpesit do të ofrohet derisa të bëhen 80 vjeç. Megjithatë, nëse keni një sistem imunitar të dobësuar rëndë, vakcina mund të jepet deri në çdo moshë.

Për mbrojtjen më të mirë duhet të bëni vaksinën ose të përfundoni kursin në kohën e rekomanduar. Kontaktoni klinikën e mjekut tuaj të përgjithshëm për të caktuar një takim tjetër.

A kam të drejtë për vaksinën Shingrix nëse kam pasur Zostavax më parë?

Nëse ju është dhënë Zostavax si pjesë e programit rutinë të imunizimit kur keni qenë midis moshës 70 dhe 79 vjeç, atëherë nuk keni nevojë për ndonjë dozë të mëtejshme të vaksinës kundër herpesit.

Nuk keni nevojë për vaksinën Shingrix me 2 doza tani.

A mund të zgjedh çfarë vaksine për herpesin?

Jo, mjeku juaj i përgjithshëm ose infermierja e klinikës do t'ju ofrojë vaksinën që rekomandohet për ju. Ju kualifikoheni për vaksinën e herpesit në programin e NHS-së në varësi të moshës tuaj dhe historisë suaj aktuale mjekësore.

Mos e vononi, nëse keni të drejtë, përpikuni ta bëni vaksinën tuaj sa më shpejt.

Mbani mend, kur të kualifikoheni për imunizimin, duhet të caktoni një takim për të bërë vaksinën tuaj sa më shpejt të jetë e mundur për t'u siguruar që keni mbrojtjen më të mirë.

Informacione të mëtejshme

Nëse dëshironi më shumë informacion para ose pas vaksinimit, flisni me mjekun tuaj të përgjithshëm ose infermieren e klinikës. Ju gjithashtu mund të vizitoni faqen e internetit të NHS-së në www.nhs.uk/shingles

Për të lexuar rreth vaksinës së herpesit zoster Zostavax®, vizitoni www.medicines.org.uk/emc/product/6101/pil

Për të lexuar rreth vaksinës së herpesit zoster Shingrix® vizitoni www.medicines.org.uk/emc/product/12054/pil

Nëse keni një sistem imunitar shumë të dobët (të imunosupresionuar në mënyrë të veçantë) do t'ju ofrohet vakcina kundër herpesit zoster nga mosha 50 vjeç

Ju kualifikoheni në ditëlindjen tuaj të 70-të

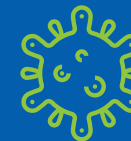
KUALIFIKOHENI NGA (DITËLINDJA JUAJ)	DATAT E LINDJES	PROGRAMI DATA E FILLIMIT	PROGRAMI VJETOR
70	1 shtator 1953 - 31 gusht 1954	shtator 2023	Year 1
	1 shtator 1954 - 31 gusht 1955	shtator 2024	Year 2
	1 shtator 1955 - 31 gusht 1956	shtator 2025	Year 3
	1 shtator 1956 - 31 gusht 1957	shtator 2026	Year 4
	1 shtator 1957 - 31 gusht 1958	shtator 2027	Year 5

Ju kualifikoheni në ditëlindjen tuaj të 65-të

KUALIFIKOHENI NGA (DITËLINDJA JUAJ)	DATAT E LINDJES	PROGRAMI DATA E FILLIMIT	PROGRAMI VJETOR
65	1 shtator 1958 - 31 gusht 1959	shtator 2023	Viti i 1-rë
	1 shtator 1959 - 31 gusht 1960	shtator 2024	Viti i 2-të
	1 shtator 1960 - 31 gusht 1961	shtator 2025	Viti i 3-të
	1 shtator 1961 - 31 gusht 1962	shtator 2026	Viti i 4-të
	1 shtator 1962 - 31 gusht 1963	shtator 2027	Viti i 5-të

herpes zoster

është një sëmundje e zakonshme që mund të shkaktojë dhimbje të forta afatgjata

mund të shkaktojë një skuqje me kruajtje të rëndë me fluska

mund të ndodhë në çdo moshë, por rreziku, ashpërsia dhe komplikimet rriten me moshën

Vaksina

po ul ndjeshëm numrin e rasteve

zvogëlon ashpërsinë e simptomave te personat e vaksinuar nëse sëmundja zhvillohet tek ata

është përdorur gjerësisht në shtete të tjera si SHBA dhe Kanada

Vaksinimi rutinë kundër herpesit zoster është një mënyrë e mirë për t'u kujdesur për shëndetin tuaj në mënyrë që të mund të vazhdoni të shijoni jetën pa dhimbjen e herpesit zoster.

Efektet anësore të dyshuara të vaksinave dhe ilaçeve mund t'i raportoni përmes skemës së kartonit të verdhë (Yellow Card Scheme)

Kjo mund të bëhet në internet duke vizituar **yellowcard.mhra.gov.uk** ose duke telefonuar linjën telefonike të Kartonit të Verdhë (Yellow Card) në **0800 731 6789**. Ju gjithashtu mund të përdorni kodin QR ose duke shkarkuar aplikacionin Yellow Card.

Shoqëria e Mbështetjes së Herpesit Zoster

Faqja e internetit: **shinglessupport.org.uk**. Linja konfidenciale e ndihmës: **0845 123 2305** nga ora 9 e mëngjesit deri në 21:00 ose **020 7607 9661** nga e hëna në të premte, nga ora 12:00 deri në orën 20:00. Pyetjet: **0300 030 9333**

Paraliza e fytyrës

Faqja e internetit: **facialpalsy.org.uk**

Linja ndihmëse për shqetësimet e dhimbjeve

Telefoni: **0300 123 0789**, email: **help@painconcern.org.uk**
Faqja e internetit: **www.painconcern.org.uk**

© Crown copyright 2023
Product code: C23SGX1AL Albanian
Ip 100K (APS) MAY 2023
UK Health Security Agency Gateway number: 2023-108

Shtyp më i madh për aksesueshmërinë

Nëse dëshironi të porosisni më shumë kopje të kësaj fletëpalosjeje, ose një formati tjetër si p.sh: me shkronja të madha, shkrimin braille për personat e verbër apo si kopje të përkthyer, ju lutemi vizitoni **www.healthpublications.gov.uk** ose telefononi: 0300 123 1002, Minikomi: 0300 123 1003 (08:00-18:00, nga e hëna në të premte)

www.nhs.uk/vaccinations